

Haridusfoorum vastab uue sajandi väljakutsetele

1.–3. novembrini tuleb Pärnus Endla teatris kokku Haridusfoorum 96, mille teemaks on "Eesti haridusvalikud 21. sajandi lävel: õppuri, õpetaja ja lapsevanema roll muutuvast ühiskonnas".

Haridusfoorumi esinase Ene-Mall Verniku sõnul püüavad asjaosalised leida ühistes diskussioonides vastust kolmele põhilisele küsimusele: Millist haridust vajab inimene, kes hakkab elama 21. sajandil – info- ja turumajanduslikus ühiskonnas, mis eeldab intensiivset sotsiaalset suhtlemist? Kuidas suudab tänane kool neile väljakutsetele vastata? Kas meil on intellektuaalseid

vahendeid ja raha eesmärkide realiseerimiseks? Verniku sõnul tahab foorum lõpuks selgusele jõuda, millist haridust me soovime.

Viimaste aastate jooksul on vastu võetud väga palju haridusseadusi, mis nii või teisiti kajastavad Eesti hariduspoliitilisi seisukohti. "Kuid inimesed, keda need seadused puudutavad, ei ole nende seisukohtadega nõus," nendib Vernik. "Nad ei ole ise osalenud haridusseaduste loomisel – seega on seadused sündinud ühiskonna tahet arvestamata." Haridusfoorum, mis asutati 1995. aasta oktoobris pärast kevadist hariduskonverentsi Tartus peetud jätkukonverentsil, peabki oma ülesandeks anda kõigile asjast huvitatuile – nii

ametnikkonnale kui ka kodanike ühendustele – võimaluse haridusasjades kaasa rääkida, jõuda ühistele seisukohtadele ja pakkuda välja võimalikke lahendusi. Haridusfoorum tuleb kokku kord aastas.

Tänavune foorum seisab mitme valusa probleemi ees. Neist üheks tõsisemaks peab Vernik seda, et kaugeltki mitte kõikidest koolidest pole enam võimalik saada enam-vähem võrreldavat haridust. Tema sõnul on hariduse ääremäälele surutud maakoolid, mille lõpetajate edasiminekutee on sageli juba alguses läbi lõigatud. "Selle põhjuseks ei ole vaid kooli võimalused ja õpetamise tase, paljuski on tõkkepuuks hoiakud ja eraldatus," nendib Vernik. Need

takistused tuleb tema hinnangul kõrvaldada regionaalpoliitiliste lahendustega, mille otsimisega ei tohiks enam sekunditki viivitada.

Riik annab koolidele praegu vaid õpetajate palga- ja õpikute raha. Ülejäänud kohustused ja kulutused on kohaliku omavalitsuse õlul. See ei suuda aga kõiki ülesandeid raha- ja võimete puudusel täita. "Ma ei arva, et peaksi me hakkama rutuga omavalitsustelt kohustusi ära võtma," rõhutab Vernik. "Küll aga peame küsima, kuidas nad saaksid neid täita – selle lahenduse otsimine on juba riigi asi."

Haridusfoorum püüab erinevate arutelude kaudu hinnata, kuidas jagatav haridus aitab elus toime tulla. "Teadmis-

test üksi jääb väheks, kui inimene ei suuda neid kasutada," tõdeb Vernik. Tema hinnangul nõuab kaasaegse hariduse omandamine teatavat isiksuse küpsust. See eeldab, et inimene kavandab ise oma elutee. "Koolielu peab olema korraldatud nii, et need oskused ja küpsus tekiksid," selgitab Vernik. "Kooli kohustuseks on kujundada isiksust, kes on valmis tegema valikuid."

Haridusfoorum 96 toob kokku 300 delegaati: pedagoogid, õppurid, haridus- ja noorteühendused, üliõpilaskonnad ja erialaliidud, lapsevanemad koolide hoolekogudest, Riigikogu ja kohalike omavalitsuste esindajad.

PILLE LIIMAL